André Gide

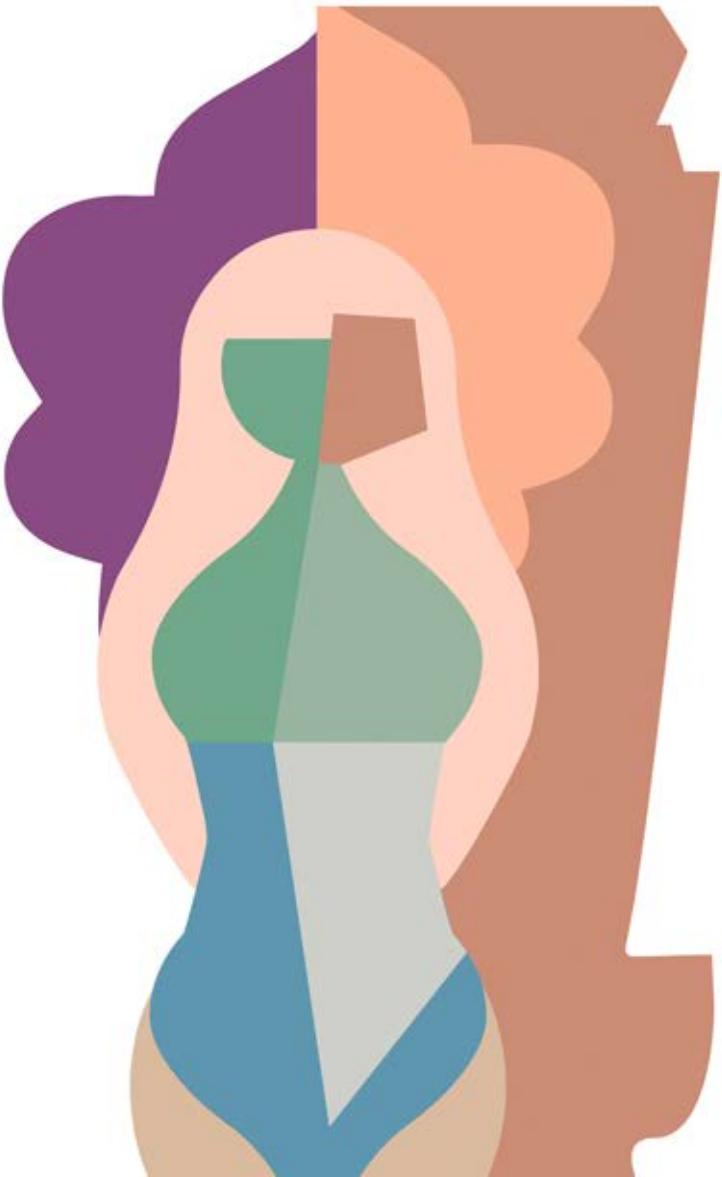

Dar Kapı

Çeviren: Leyla Gürsel

André Gide, André Gide 1869 yılında Paris'te doğdu. Yazı hayatına 1891'de yayımladığı *Les Cahiers d'André Walter* (André Walter'in Defterleri) ve *Le Traité du Narcisse* (Narkissos Üzerine İnceleme) ile başladı. Cezayir'e yaptığı bir gezi ve buradaki deneyimi püriten geçmişine savaş açmasına yol açtı. *Les Nourritures terrestres* (1897) (Dünyanın Meyveleri) ve *Saul* (1903) bu isyanın örnekleridir. Gide 1920'lere kadar avangart ve ezoterik edebiyat çevrelerinde tanınıyordu ancak daha sonraki yıllarda oldukça nüfuzlu bir figür oldu. Eşcinsellik üzerine yazdığı *Sapık Sevgi Corydon*'la epey tepki çekti.

Aralarında *Pastoral Senfoni* ve *Dar Kapı* gibi kısa romanların, kendisinin tek romanı olarak gördüğü deneysel *Kalpazanlar*'ın (1925) ve otobiyografisinin bulunduğu çok sayıda kitap yazdı. Shakespeare, Whitman, Conrad ve Rilke'yi çevirdi. Önemli bir edebiyat eleştirmeniydi.

Gide'nin eserleri, ahlaki ve püriten kısıtlamalar karşısında özgürlük ve entelektüel dürüstlüğü elde etme çabalarına odaklanır. Kişinin değerlerine ihanet etmeden nasıl kendisi olabileceği arayışını yansıtır.

Gide 1947'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. 1951'de hayatını kaybetti.

DEĞİN KİTAP ÖRNEKTİR

Dar Kapı

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Dar Kapı

André Gide

Orijinal adı

La porte étroite

Fransızca aslından çeviren

Leyla Gürsel

Yayına hazırlayan

Işıl Özgüner

Türkçe yayın hakları

© Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

1. baskı / Ocak 2026

ISBN 978-625-5683-75-5

Sertifika no: 44919

Sayfa uygulama:

Yeşim Ercan Aydın

Kapak tasarımı:

Geray Gençer

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza

No. 3, Kat 10, 34360

Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 /

Faks (212) 355 83 16

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad.

No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 4546

www.dogankitap.com.tr /

editor@dogankitap.com.tr /

satis@dogankitap.com.tr

DOĞAN KİTAP ÖRNEKTİR

Dar Kapı

André Gide

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren:
Leyla Gürsel

M.A.G için

Dar kapıdan girmeye çabalayınız
LUKA, XIII: 24

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

I

Burada anlatacağım öyküden, başkaları bir kitap yapabilirlerdi; ama ben onu yaşamak için tüm gücümü harcadım, erdemimi tükettim. Şimdi de en yalın bir biçimde yazacağım anılarımı; yer yer yırtıkları varsa onları yamalamak ya da bitiştirmek için hiçbir uydurmaya başvurmayacağım; hazırlanmalarında göstereceğim özentili bir çaba, onları dile getirmekle bulmayı umduğum sonucun kıvancına da engel olacaktır.

DOĞAN KİTAP ÖRNEKTİR

Babamı kaybettiğim zaman on iki yaşında yoktum. Annem, babamın hekimlik yaptığı Le Havre'da onu alıkoyacak artık hiçbir neden kalmadığından, gidip Paris'e yerleşmeye karar verdi; öğrenimimi orada daha iyi tamamlayacağımı düşünüyordu. Lüksemburg'a yakın bir daire kiraladı. Miss Ashburton da burada bizimle birlikte oturmak üzere geldi. Kendi ailesinden artık kimsesi kalmayan Miss Flora Ashburton annemin ilkin öğretmeni, sonra arkadaşı, daha sonra da dostu olmuştu. Aynı derecede tatlı ve üzüntülü olan, ancak yas giysileri içinde görebildiğim bu iki kadının yanında yaşıyordum. Babamın ölümünden epeyce sonraydı sanıyorum, bir gün annem sabahları giydiği başlığının kara kurdelesi yerine mor bir kurdele takmıştı:

"Ooo, anneciğim" diye haykırdım, "bu renk sana hiç gitmiyor!"
Ertesi gün kara kurdeleyi yeniden takmıştı.

Bünyem oldukça zayıftı. Tüm uğraşıları yorgunluğumu önlemek için çabalamak olan annemle Miss Ashburton'ın aşırı derecede üstüme düşmeleri beni bir tembel yapmamışsa, nedeni çalışmaya karşı gerçekten hevesli oluşumdur. Baharın ilk günleri başlar başlamaz şehirden ayrılma zamanının geldiğine, burada benzimin solduğuna inanırlardı ikisi de. Haziranın ortalarına doğru Havre yakınında bulunan ve Bucolin Dayımın bizi her yaz konuk olarak kabul ettiği Fongueusemare'a giderdik.

Pek büyük, pek de güzel olmayan, başka birçok Normandiya bahçesinden farklı hiçbir özellik taşımayan bir bahçe içinde Bucolin'lerin iki katlı beyaz evi geçen yüzyılın kır evlerinin çoğuna benzer. Doğuya bakan yirmi kadar büyük pencere bahçeye, bir o kadar da arkaya açılır; yanlarda penceresi yoktur. Küçük kareler biçiminde olan pencere camlarının sonradan takılan bazıları, yeşil ve donuk görünen eskilerinin yanında çok parlak görünürler. Kimilerinde atalarımızın "dalga" adını verdikleri kusurlar bulunur; böylelerinin ardından bakılan ağaç sarsaklaşır, önünden geçen postacının sırtında bir kambur beliriverir ansızın.

DOĞAN KİTAP ÖRNEK İR

Dikdörtgen biçimindeki bahçe duvarlarla çevrilidir. Evin önüne rastlayan bölümünde oldukça geniş ve gölgelik bir çimenlik vardır. Kum ve çakıl taşlarıyla döşenmiş iki yanı ağaçlı bir yol dolanır çimenliği. Bir yanda duvar alçalır ve bahçeyi içine alan çiftliğin avlusunun görünmesini sağlar. Ülkenin usulüne uygun olarak, kayın ağaçlarının sıralandığı bir yol çiftlik sınırlarını çizmektedir.

Evin ardında, batı yönünde bahçe daha iç açıcı bir biçimde gelişir. Çardağa sardırılmış yemiş ağaçlarının önünden güneye doğru uzanan, çiçeklerin şenlendirdiği yolu Portekiz defneleriyle birkaç ağacın ördüğü kalın bir perde deniz rüzgârlarına karşı korumaktadır. Kuzey

duvarı boyunca uzanan bir başka ağaçlı yol da dalların altında gözden kaybolmaktadır. Dayımın kızları "kara yol" diyorlardı ona. Akşamın alacakaranlığı geçince orada dolaşmak istemezlerdi. Bu iki yol da birkaç basamak inildikten sonra bahçenin daha aşağılarına kadar devam eden bostana ulaşır. Sonra, bostanın dip tarafında, gizli küçük bir kapının açıldığı duvarın ötesinde bir koruluk vardır. Sağdan ve soldan gelen, kayın ağaçlarının sıralandığı yollar burada son bulur. Batı yönündeki kapı sahanlığından bakılınca, koruluğun üstünden, yüksek ovayı kaplayan hasat hayranlıkla seyredilir. Ufukta, çok uzak olmayan küçük bir köyün kilisesiyle, akşamları hava sakin olduğu zamanlarda birkaç evin bacalarından çıkan dumanlar seçilir.

Güzel yaz akşamları yemekten sonra "aşağı bahçe"ye inerdik. Küçük gizli kapıdan çıkar, ağaçlı yolun banklarından birine yerleşirdik; biraz yüksekten görülür bütün çevre buradan. Az ötede, terk edilmiş bir kireç ocağının sazdan çatısı yakınında, annem, dayım ve Miss Ashburton otururlardı; önümüzdeki vadiye sis çöker, daha uzaktaki ormanların üstünde gökyüzü altın rengini alırdı. İyice kararan bahçede biraz daha oyalandıktan sonra eve döndüğümüzde bizimle birlikte hemen hemen hiç çıkmayan yengemi salonda bulurduk... Biz çocuklar için akşam burada sona ererdi; ama çoğu kez, geç saatlerde büyüklerimizin yukarıya çıktıklarını işittiğimiz vakit, bizler hâlâ okuyor olurduk odalarımızda.

Günün bahçede geçirmediğimiz hemen hemen öteki bütün saatlerini dayımın çalışma odası olan küçük okul sıralarının yerleştirildiği "okuma salonu"nda geçirirdik. Dayımın oğlu Robert ile ben yan yana çalışırdık; arkamızda Juliette ile Alissa. Alissa benden iki yaş büyük, Juliette ise bir yaş küçüktü; dördümüzden en küçüğü Robert'dir.

İlk anılarım değildir buraya yazmak istediğim, bu öyküyle ilgili olanlardır sadece. Diyebilirim ki öykümüz babamın öldüğü yıl başlıyor gerçekte. Yasımızla, kendi kederimle değilse bile hiç olmazsa an-

DOĞAN KİTAP ÖRNEKTİR

nemin kederini görmekle aşırı derecede uyarılmış olan duyarlığım belki de yeni heyecanlara hazırlıyordu beni; vaktinden önce olgunlaşmıştım; bu yıl Fongueusemare'a geldiğimizde Juliette ile Robert pek çocuk göründüler bana, oysa Alissa'yı yeniden gördüğümde birdenbire anladım ki her ikimiz de çocukluktan çıkmıştık.

Evet, tam babamın öldüğü yıldı; dayımın evine gelişimizden hemen sonra annemle Miss Ashburton arasında geçen bir konuşma belleğimin beni yanıltmadığını kanıtlıyor. Annemin arkadaşıyla konuştuğu odaya ansızın girivermiştim; yengem söz konusuydu: Annem onun yas tutmayışına ya da yası çok erken bırakmış olmasına güceniyordu. Gerçekten, annemi açık renk giysiler içinde nasıl gözümün önüne getiremiyorsam, Bucolin Yengemi de karalar içinde gözümün önüne getirebilmem olanaksızdır. Anımsayabildiğim kadarıyla, geldiğimiz gün Lucile Bucolin müslinden bir elbise giymişti. Miss Ashburton da her zamanki uzlaştırıcı tavrıyla annemi yatıştırmaya çalışıyor, yersiz bir neden ileri sürüyordu korka korka:

"Ne de olsa beyaz da yas belirtisidir."

"Peki, omuzlarına aldığı kırmızı şal da mı 'yas belirtisi' diyorsunuz? Flora, siz beni çileden çıkartıyorsunuz!" diye haykırdı annem.

Yengemle ancak tatil ayları süresince karşılaştığımdan, onu böyle yakası açık, ince giysiler içinde görüyordum hep ve bunları giymesinin gerekçesi de yazın sıcaklığıydı şüphesiz. Ne var ki yengemin çıplak omuzlarına aldığı eşarpların kızıl renginden çok, bu yakaların açıklığı incitiyordu annemi.

Lucile Bucolin çok güzeldi. Sakladığım küçük bir portresi o zamanki halini gösteriyor. O denli genç ki kızlarının ablası gibi duruyor. Bu fotoğrafta da her zaman yaptığı gibi yan oturmuş, yapmacıklı bir biçimde kıvrılmış minicik parmağını dudağına götürdüğü sol eline doğru başını hafifçe eğmiş. Ensesi üzerine yarı dökülmüş dalgalı saçlarını iri ilmekli bir file topluyor, yakasının yuvarlak oyuntusu içinde kara kadifeden gevşek bir kurdeleye takılmış İtalyan mo-

DOĞAN KİTAP ÖRNEKTİR

zaiğinden bir madalyon sarkıyor. Kocaman fiyonklu kara kadife kuşağıyla sandalyenin arkalığına bağcığından astığı geniş kenarlı hasır şapkası çocuksu havasını büsbütün çoğaltıyor. Aşağı sarkan sağ elinde kapalı bir kitap tutuyor.

Lucile Bucolin sömürgelerde doğmuş Avrupalıların soyundandı; ana babasını hiç tanımamış ya da çok küçük yaşta kaybetmiş. Annem sonradan anlattı bana. O tarihte henüz çocukları olmayan Rahip Vautier ile karısı bu terk edilmiş ya da öksüz olan kız çocuğunu almışlar; çok geçmeden Martinik Adası'ndan ayrılırken de yanlarına alıp Bucolin ailesinin bulunduğu Le Havre'a getirmişler. Vautier'lerle Bucolin'ler sık sık görüşürlermiş; dayım o sıralarda yabancı ülkelerin birinde bir bankada görevliymiş; ancak üç yıl sonra ailesinin yanına döndüğünde küçük Lucile'i görmüş ve gönlünü kaptırdığından, annesiyle babasının ve de annemin çok üzülmelerine rağmen hemen evlenme teklif etmiş. Lucile on altı yaşındaymış. Bu arada Madam Vautier iki çocuk doğurmuş; ne var ki evlat edindikleri ve karakteri aydan aya tuhaf bir biçimde kendini gösteren bu ablanın çocuklar üzerindeki etkisinden çok korkmaya başlamış; karıkocanın gelirleri de daralmış... Bütün bunlar annemin, kardeşinin teklifini Vautier'lerin sevinçle karşılamalarını bana açıklamak için sayıp döktükleri. Bununla birlikte, ben öyle sanıyorum ki genç Lucile onları korkunç derecede güç durumlara sokmaya başlamıştı. Son derece çekici olan bu kızı nasıl karşıladıklarını kafamda kolayca tasarlayabilecek kadar iyi tanırım Le Havre'ın yüksek tabakasını. Sonradan, yumuşak huylu, ölçülü ve aynı zamanda açık yürekli olarak tanıdığım Rahip Vautier entrikalara aklı ermeyen, kötülükler karşısında tamamen silahsız olan bu kusursuz adam büyük bir umutsuzluk içindeydi kuşkusuz. Madam Vautier'ye gelince onun için hiçbir şey söyleyemem; çünkü o, aşağı yukarı benim yaşımda olan dördüncü çocuğunu doğururken ölmüş. Bu çocuk sonradan benim en yakın arkadaşım olacaktı.

DOĞAN KİTAP ÖRNEKTİR

“Hayata götüren kapı dar, yol sıkışıktır.”

Jérôme ile Alissa arasındaki aşk, hayata giden dar geçitte sınanan bir duygudur. Alissa, Tanrı’ya adanmış bir saflık idealini seçerken Jérôme, sevginin arzu, inanç ve vazgeçiş arasında nasıl dönüştüğüne tanık olur. Gide, bu sessiz çatışma üzerinden tek bir soruya yoğunlaşır: Aşk, kendinden vazgeçtiğinde mi yücelir, yoksa yaşanmadığında mı eksilir? *Dar Kapı*, insanın kendi ahlaki idealleriyle yüzleştiği, incelikli ve sarsıcı bir roman.

QR Kodu okutunuz
Dijital fiyat etiketi
Sertifika no: 44919
ISBN 978-625-5683-75-5
9 786255 683755
Doğan Kitap